

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jiřího Pally a soudců Mgr. Aleše Roztočila a JUDr. Jana Vyklického v právní věci žalobce: **J. Z.**, zast. Mgr. Tiborem Stano, advokátem, se sídlem Ústecká 704, Tábor, proti žalovanému: **Ministerstvo životního prostředí**, se sídlem Vršovická 1442/65, Praha 10, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 11. 4. 2013, č. j. 11 A 159/2011 - 53,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á**.
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I.

Předcházející řízení a obsah kasační stížnosti

[1] Česká inspekce životního prostředí (dále jen „ČIŽP“) vydala dne 12. 2. 2009 rozhodnutí č. j. ČIŽP/10/NSP/SR01/0813500.054/09/RBJ (dále jen „rozhodnutí ČIŽP“), kterým podle § 34 odst. 2 zákona č. 100/2004 Sb., o ochraně druhů volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin regulováním obchodu s nimi a dalších opatřeních k ochraně těchto druhů a o změně některých zákonů (zákon o obchodování s ohroženými druhy) zabavila žalobci 6 exemplářů kakadu palmových, u nichž žalobce neprokázal zákonný původ podle § 54 odst. 1 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny. Odvolání žalobce proti tomuto rozhodnutí žalovaný zamítl rozhodnutím ze dne 10. 6. 2009, č. j. 500/554/503 21/09 (dále jen „rozhodnutí o zabavení papoušků“). V odůvodnění tohoto rozhodnutí žalovaný uvedl, že dne 17. 6. 2008 byli u žalobce nalezeni papoušci druhu

kakadu palmový v počtu 8 exemplářů, z nichž 2 papoušci nebyli označeni nijak, 3 exempláře byly označeny celistvými kroužky bez symbolů a tři exempláře byly označeny dělenými kroužky se symboly začínajícími kódem SW. Předmětní papoušci druhu kakadu palmový jsou zařazeni do přílohy A nařízení Komise (ES) č. 338/97, jako druh nejprísněji chráněný, kterému buď hrozí vyhynutí, nebo je tak vzácný, že jakýkoli objem obchodu by ohrozil přežití druhu. Žádný papoušek nebyl označen čipem (jedinečně očíslovaným mikročipovým transpondérem). Do protokolu žalobce uvedl, že papoušky nabyli bez registračních listů, žádný nabývací titul ani smlouvu o jejich zapůjčení nemá. Papoušci byli ČIŽP zadrženi a předáni do Zoologické zahrady hlavního města Prahy. Dodatečně žalobce předložil ČIŽP kopie 7 registračních listů a 1 certifikátu znějících na jména J. Š. (3 exempláře, které dle registračního listu jsou označeny mikročipem a nesnímatelným kroužkem se symbolem začínajícím kódem CZ), P. S. (2 exempláře označené nesnímatelným kroužkem se symbolem začínajícím kódem NB), J. N. (dva exempláře označené kroužky se symboly začínajícími kódy CS a JN) a J. M. (dva exempláře označené kroužkem se symbolem začínajícím kódem NB) a následně ještě další registrační list na jméno J. Š. (jeden exemplář označený kroužkem se symbolem začínajícím kódem CZ). Protože zadržení jedinci nebyli označeni nezaměnitelným způsobem vyžadovaným právními předpisy, zahájila ČIŽP správní řízení o zabavení papoušků a vyzvala žalobce, aby prokázal jejich zákonný původ dle § 54 odst. 1 zákona č. 114/1992 Sb. Žalobce poukázal na uvedené registrační listy. Správní orgány posléze dospěly k závěru, že žalobce původ papoušků neprokázal, neboť nelze spolehlivě určit, zda se předložené registrační listy vztahují právě k zadrženým papouškům, neboť tito nebyli nezaměnitelným způsobem označeni nesnímatelnou značkou, jak vyžadují právní předpisy. Proto správní orgány rozhodly o zabavení 6 exemplářů papoušků. Jeden papoušek musel být v ZOO Praha utracen, neboť byl nakažen virovým onemocněním papoušků PBFĐ a jeden papoušek v ZOO Praha uhynul na pseudomonádovou infekci. Správní řízení ohledně těchto dvou zadržených exemplářů bylo proto zastaveno.

[2] Dne 19. 4. 2010 žalobce podal u žalovaného žádost o obnovu řízení ve věci rozhodnutí o zabavení papoušků. V žádosti uvedl, že jedním z podkladů pro vydání rozhodnutí o zabavení papoušků byla zpráva o stavu zabavených exemplářů ze dne 10. 8. 2008, v níž se uvádí, že zadržení papoušci byli ve věku jeden až pět let (sedm kusů) a stáří posledního exempláře je jeden rok. Dalším podkladem byl posudek Agentury ochrany přírody a krajiny z 15. 1. 2009, dle kterého bylo stáří papoušků určeno na 2 až 6 let. To dle žalobce vedlo žalovaného k závěru, že předložené registrační listy nepatří k zadrženým papouškům, neboť registrační listy byly vystaveny na papoušky starší 15 let. Žalobce uvedl, že v trestním řízení, které bylo vedeno proti jeho osobě u Okresního soudu v Olomouci pod sp. zn. 5 T 203/2009, byl proveden důkaz znaleckým posudkem MVDr. Lubomíra Beránka, který dle žalobce zjištění týkající se věku papoušků vyvrátil. Nemožnost jednoznačného určení věku papoušků potvrdil při hlavním líčení u Okresního soudu v Olomouci i zaměstnanec Agentury ochrany přírody a krajiny Mgr. A. K. Tyto důkazy vedou dle žalobce k nutnosti přehodnotit skutková zjištění žalovaného a žalobce se domnívá, že v obnoveném řízení žalovaný musí vydat nové rozhodnutí pro žalobce příznivější.

[3] Žalovaný rozhodnutím ze dne 8. 7. 2010, č. j. 957/500/10, 38896/ENV/10, žádost o obnovu řízení zamítl. Dle žalovaného předložený znalecký posudek MVDr. Lubomíra

pokračování

Beránka uvádí, že v případě zabavených papoušků se jedná o „dospělé ptáky starší 4 – 5 let“. Žalovaný uvedl, že stáří papoušků není z hlediska obnovy řízení ve věci rozhodnutí o zabavení papoušků relevantní, neboť důvodem pro jejich zabavení byla nemožnost identifikace předmětných jedinců s registračními listy pro absenci nezaměnitelného označení papoušků v souladu s právními předpisy. Z tohoto důvodu nemohla být relevantní ani výpověď Mgr. K. ke stáří papoušků.

[4] Proti rozhodnutí žalovaného z 8. 7. 2010 podal žalobce rozklad. Nesouhlasil s tím, že rozhodnutí o zabavení papoušků nebylo založeno na zjištění věku dle Zprávy ZOO Praha z 10. 8. 2008 a posudku Agentury ochrany přírody a krajiny z 15. 1. 2009. Opak dle žalobce vyplývá ze str. 4 rozhodnutí ČIŽP. Dle žalobce § 54 odst. 1 zákona č. 114/1992 Sb. nestanoví taxativně, jakým způsobem má být legální původ jedinců chráněných druhů prokázán, v daném případě žalobce prokázal jejich legální původ registračními listy a svojí výpovědí. Dále žalobce namítl, že v rozhodnutí z 8. 7. 2010 nejsou jako účastníci uvedeni vlastníci papoušků K., Š. a S. Žalovaný neprokázal, že se u zabavených papoušků jednalo o jiné exempláře než ty, na které byly vystaveny registrační listy. Nedostatky v označení papoušků mohou být sankcionovány pokutou, nikoli však jejich zabavením. Správní orgán se neseznámil s trestním spisem, který jako důkaz navrhl žalobce.

[5] Ministr životního prostředí rozklad žalobce zamítl rozhodnutím ze dne 10. 5. 2011, č. j. 177/M/11, 31342/ENV/11 (dále jen „napadené rozhodnutí“). Zopakoval, že důvodem pro vydání rozhodnutí o zabavení papoušků nebylo zjištění týkající se jejich stáří, nýbrž to, že žalobce neprokázal legální původ papoušků. Ohledně účasti údajných vlastníků papoušků žalovaný uvedl, že o jejich neúčastenství v řízení bylo rozhodnuto dle správního řádu. Ohledně neprovedení důkazu trestním spisem žalovaný uvedl, že žalobce nespecifikoval, jaké konkrétní listiny ze spisu vedeného v trestním řízení by měly být provedeny jako důkaz.

[6] Žalobce napadl rozhodnutí o zamítnutí rozkladu žalobou u Městského soudu v Praze. Žalobce zopakoval své tvrzení, že jedinou oporou pro závěr, že se jedná o jiné jedince než registrované dle předložených registračních listů, je odlišný věk zabavených papoušků, přičemž toto zjištění bylo znaleckým posudkem MVDr. Beránka zpochybněno. To je také uvedeno na str. 4 rozhodnutí ČIŽP. Podle žalobce je správní orgán povinen prokázat, že původ papoušků není legální. Správní orgány se neseznámily s trestním spisem, jež navrhl žalobce jako důkaz. V trestním řízení dospěl soud k závěru, že se nepodařilo prokázat, že by žalobce nelegálně obchodoval s chráněnými ptáky ve smyslu trestního zákona a věc byla postoupena žalovanému k řízení o správním deliktu.

[7] Městský soud rozsudkem ze dne 11. 4. 2013, č. j. 11 A 159/2011 - 53 žalobu zamítl a rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení. V odůvodnění svého rozsudku uvedl, že rozhodnou otázkou je, zda důkazy uplatněné žalobcem v žádosti o obnovu řízení byly novými důkazy, které žalobce nemohl v původním správním řízení uplatnit a zda tyto důkazy mohou odůvodňovat jiné řešení otázky, jež byla předmětem původního správního řízení. To dle městského soudu splněno nebylo. Posudek MVDr. Beránka nevyvrací původní skutková zjištění ČIŽP ohledně stáří papoušků, pouze z něho vyplývá, že znalec nebyl schopen stanovit stáří papoušků tak přesně, aby jeho závěr vyloučil zjištění učiněná Agenturou ochrany přírody a krajiny. Žalobci se nepodařilo

prokázat legální původ papoušků, když nepředložil nabývací tituly, jimiž registrační listy nejsou. Dále dle závěru žalovaného nebylo možné ztotožnit zabavené ptáky s jedinci, na něž byly registrační listy vystaveny. Soud souhlasil se závěrem žalovaného o nemožnosti ověření totožnosti zabavených papoušků v důsledku absence jejich nezaměnitelného označení. Otázka stáří ptáků je tak z hlediska předmětu řízení otázkou podružnou a závěry obou znaleckých posudků nejsou v přímém rozporu (Agentura ochrany přírody a krajiny v roce 2009: dva až šest let; MVDr. Beránka v roce 2010: jedná se o jedince starší čtyř let). Podle soudu tak nebyl splněn zákonný předpoklad pro obnovu řízení, tj. že nové důkazy mohou odůvodňovat jiné řešení otázky, jež byla předmětem rozhodování správního orgánu.

[8] Proti rozsudku městského soudu podal žalobce (dále též stěžovatel) včasnou kasační stížnost, kterou opřel o důvod podle § 103 odst. 1 písm. a) [a dle obsahu kasační stížnosti též písm. d)] zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (s. ř. s.), tedy nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení (a nepřezkoumatelnosti napadeného rozsudku).

[9] Ve své kasační stížnosti uvádí stěžovatel, že městský soud neprovedl navržený důkaz soudním spisem vedeným ve věci trestního stíhání stěžovatele Okresním soudem v Olomouci pod sp. zn. 5 T 203/1999 a nevypořádal se se žalobními námitkami uplatněnými stěžovatelem. Městský soud dále dle stěžovatele mechanicky převzal zjištění správního orgánu ohledně věku zabavených papoušků, který vylučoval přiřazení papoušků k předloženým registračním listům. Dle stěžovatele je tak otázka určení věku papoušků významná pro určení, zda správní orgány prokázaly nelegální původ zabavených jedinců. Jiným způsobem, než že se jedná o jedince jiného věku, než odpovídá registračním listům, totiž dle názoru stěžovatele správní orgány nemohly prokázat naplnění důvodů pro zabavení ptáků dle § 34 odst. 2 zákona č. 100/2004 Sb.

[10] Žalovaný ve svém vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že pokud městský soud dospěl k závěru, že skutkový stav byl žalovaným zjištěn dostatečně, nebylo namístě, aby sám prováděl další důkazy. Žalovaný dále zopakoval své stanovisko, že věk papoušků nebyl důvodem pro vydání rozhodnutí o jejich zabavení. Stěžovatel dle žalovaného mylně vykládá § 34 odst. 2 zákona č. 100/2004 Sb., když se domnívá, že důkazní břemeno ohledně prokázání (nelegálního) původu chráněných živočichů nese správní orgán. Naopak byl to stěžovatel jako držitel papoušků, kdo byl povinen prokázat jejich legální původ. Toto důkazní břemeno stěžovatel neunesl, neboť jím předložené registrační listy nebylo možné identifikovat s předmětnými papoušky pro neshodu označení na kroužcích, případně pro absenci označení jedinců.

II.

Posouzení kasační stížnosti

[11] Po shledání přípustnosti kasační stížnosti Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek v rozsahu podané kasační stížnosti (§ 109 odst. 3 věta před středníkem s. ř. s.) a z důvodů v ní uvedených (§ 109 odst. 4 věta před středníkem s. ř. s.). Ačkoli stěžovatel označil jako kasační důvody pouze uvedené v § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.,

pokračování

z textu kasační stížnosti je zřejmé, že namítá i nepřezkoumatelnost rozsudku krajského soudu, tedy důvod podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. Ve věci soud rozhodl bez nařízení jednání za podmínek vyplývajících z ustanovení § 109 odst. 2 věty první s. ř. s.

[12] Kasační stížnost není důvodná.

[13] Nejvyšší správní soud nejprve uvádí, že jsou splněny podmínky soudního řízení, neboť napadené rozhodnutí žalovaného bezesporu podléhá soudnímu přezkumu. Z usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 3. 2013, č. j. 1 As 21/2010 - 65, totiž jasně vyplývá, že *rozhodnutí o odvolání proti rozhodnutí o zamítnutí žádosti o obnovu správního řízení podléhá soudnímu přezkumu (§ 65 odst. 1 s. ř. s.)*.

[14] Nejvyšší správní soud se zabýval námitkou nepřezkoumatelnosti napadeného rozsudku, kterou sice stěžovatel výslovně neuplatňuje, ale upozorňuje na nedostatky odůvodnění rozsudku krajského soudu, z nichž by tato vada mohla být zjištěna, respektive na vady řízení před soudem. Pokud by rozsudek městského soudu trpěl vadou nepřezkoumatelnosti, mohlo by to mít za následek nemožnost přezkoumat další stěžovatelovy námitky; sama o sobě by pak tato vada odůvodnila zrušení napadeného rozsudku.

[15] Pokud jde o obsah pojmu nepřezkoumatelnosti, odkazuje Nejvyšší správní soud na svou ustálenou judikaturu (srov. například rozsudky ze dne 29. 7. 2004, č. j. 4 As 5/2003 - 52, ze dne 18. 10. 2005, č. j. 1 Afs 135/2004 - 73, publikovaný pod č. 787/2006 Sb. NSS, ze dne 14. 7. 2005, č. j. 2 Afs 24/2005 - 44, publikovaný pod č. 689/2005 Sb. NSS, ze dne 17. 1. 2008, č. j. 5 As 29/2007 - 64, nebo ze dne 25. 5. 2006, č. j. 2 Afs 154/2005 - 245, všechna rozhodnutí Nejvyššího správního soudu jsou dostupná z www.nssoud.cz), ze které se podává, že rozhodnutí je nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů, jestliže není zřejmé, jakými úvahami se soud řídil při naplňování zásady volného hodnocení důkazů či utváření závěru o skutkovém stavu; z jakého důvodu nepovažoval za důvodnou právní argumentaci v žalobě; proč považoval žalobní námitky za liché, mylné nebo vyvrácené nebo proč subsumoval skutkový stav pod zvolené právní normy. Dalším důvodem nepřezkoumatelnosti rozhodnutí může být případ, kdy soud opomněl přezkoumat některou ze včas uplatněných žalobních námitek. Dle judikatury Ústavního soudu (viz např. nálezy ze dne 20. 6. 1996, sp. zn. III. ÚS 84/94, ze dne 26. 6. 1997, sp. zn. III. ÚS 94/97, a ze dne 21. 10. 2004, sp. zn. II. ÚS 686/02, všechna citovaná rozhodnutí Ústavního soudu jsou dostupná z nalus.usoud.cz) je jedním z principů, představujícím součást práva na řádný proces a vylučujícím libovůli při rozhodování, i povinnost soudů své rozsudky řádně odůvodnit (ve správním soudnictví srov. ustanovení § 54 odst. 2 s. ř. s.). Z odůvodnění tak musí vyplývat vztah mezi skutkovými zjištěními a úvahami při hodnocení důkazů na straně jedné a právními závěry na straně druhé. Nepřezkoumatelné rozhodnutí nedává dostatečné záruky pro to, že nebylo vydáno v důsledku libovůle a způsobem porušujícím ústavně zaručené právo na spravedlivý proces.

[16] Nejvyšší správní soud však dospěl k závěru o nedůvodnosti námitky nepřezkoumatelnosti rozsudku městského soudu, kterou stěžovatel formuloval pouze obecně, aniž by specifikoval, jaké konkrétní námitky uplatněné stěžovatelem v žalobě městský soud opomenul vypořádat. Naopak dle názoru Nejvyššího správního soudu se

městský soud v žalobě uplatněnými námitkami stěžovatele přiměřeně zabýval a odůvodnění napadeného rozsudku je dostatečné a srozumitelné.

[17] Důvodná není ani námitka upozorňující na údajnou vadu řízení spočívající v neprovedení navrženého důkazu soudním spisem vedeným ve věci trestního stíhání stěžovatele u Okresního soudu v Olomouci. Především stěžovatel neuvedl, které konkrétní listiny by měly být jako důkaz provedeny (§ 53 s. ř. s.) a co by mělo být jejich prostřednictvím prokázáno. Městský soud vyšel z toho, že stěžovatel uplatnil již v řízení před žalovaným jako nový důkaz posudek MVDr. Lubomíra Beránka zpracovaný v rámci trestního řízení. Dne 11. 4. 2013 se pak konalo u městského soudu jednání, v jehož rámci byl důkaz touto částí trestního spisu proveden. Z protokolu o jednání pak nevyplývá, že by stěžovatel v rámci tohoto jednání navrhoval dokazování jinými dokumenty založenými v soudním spise týkajícím se trestního stíhání, respektive že by těmito listinami chtěl prokazovat další tvrzení. Co se týče skutkového stavu, není mezi účastníky rozpor, neboť žalovaný nijak nezpochybnil znalecký posudek MVDr. Beránka, pouze uvedl, že jeho závěry ohledně věku papoušků (nemožnosti jeho spolehlivého zjištění) jsou z hlediska otázek řešených ve správním řízení nerozhodné. Ani v rámci kasační stížnosti stěžovatel nespecifikoval, jaké další listiny obsažené v soudním spise trestní věci měly být provedeny a co by z nich mělo být zjištěno. Za těchto okolností nelze městskému soudu vytýkat neprovedení důkazu dalšími (nespecifikovanými) listinami.

[18] Nejvyšší správní soud se dále zabýval námitkou nesprávného posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení, jež stěžovatel spatřuje v podle jeho názoru chybném závěru, že nemožnost přesného stanovení věku papoušků neodůvodňuje jiné řešení otázky, jež byla předmětem původního rozhodování (rozhodnutí o zabavení papoušků).

[19] Podle § 100 odst. 1 správního řádu se *řízení před správním orgánem ukončené pravomocným rozhodnutím ve věci na žádost účastníka obnoví, jestliže vyšly najevo dříve neznámé skutečnosti nebo důkazy, které existovaly v době původního řízení a které účastník, jemuž jsou ku prospěchu, nemohl v původním řízení uplatnit, anebo se provedené důkazy ukázaly nepravdivými, (...) pokud tyto skutečnosti, důkazy nebo rozhodnutí mohou odůvodňovat jiné řešení otázky, jež byla předmětem rozhodování.*

[20] Podle § 54 odst. 1 zákona č. 114/1992 Sb. ve znění účinném v rozhodné době *kdo drží, chová, pěstuje, dopravuje, prodává, vyměňuje, nabízí za účelem prodeje nebo výměny nebo zpracovává zvláště chráněnou rostlinu, zvláště chráněného živočicha nebo rostlinu a živočicha chráněného podle mezinárodních úmluv nebo podle zvláštního právního předpisu o dovozu a vývozu ohrožených druhů, je povinen na výzvu orgánu ochrany přírody prokázat jejich zákonný původ (povoleným dovozem, povoleným odebráním z přírody nebo sběrem, pěstováním v kultuře nebo povoleným odchovem z jedinců s původem prokázaným podle tohoto ustanovení a podobně). Bez tohoto prokázání původu je zakázáno zvláště chráněnou rostlinu nebo živočicha nebo rostlinu a živočicha chráněného podle mezinárodních úmluv nebo podle zvláštního právního předpisu o dovozu a vývozu ohrožených druhů držet, chovat, pěstovat, dopravovat, prodávat, vyměňovat a nabízet za účelem prodeje nebo výměny.*

pokračování

[21] Ustanovení § 34 odst. 2 zákona č. 100/2004 Sb., v rozhodném znění, dále stanoví, že *inspekce může zabavit nelegálně získaný, dovážený, vyvážený, zpětně vyvážený nebo držený exemplář, exemplář, který nebyl zaregistrován podle § 23, anebo exemplář, pro který nebyl prokázán původ ve smyslu § 24 zákona. Stejně postupuje inspekce v případě, že bylo porušeno právo Evropských společenství o ochraně ohrožených druhů.* V § 23 odst. 8 téhož zákona je stanovena vlastníku nebo dlouhodobému držiteli exempláře povinnost označit na své náklady exemplář podléhající registrační povinnosti nezaměnitelným způsobem nesnímatelnou značkou, pokud je to vhodné a proveditelné a nezpůsobí-li to exempláři zdravotní potíže. Způsob označení, druh nebo podobu značky, způsob číslování značek, náležitosti identifikace exemplářů a způsob přidělení značky stanoví prováděcí právní předpis. Prováděcím předpisem byla v rozhodnou dobu vyhláška č. 227/2004 Sb., která v § 6 stanovila: *Nezaměnitelné značení exemplářů se provádí v souladu s právem Evropských společenství o ochraně ohrožených druhů. Nestanoví-li právo Evropských společenství o ochraně ohrožených druhů jinak, používají se pro nově označované exempláře ptáků v České republice nesnímatelné kroužky, na kterých je vyražen identifikační údaj sestávající z písmen CZ a pořadového čísla přiděleného ministerstvem. Při značkování jedinečně číslovanými nepozměnitelnými mikročipovými transpondéry se podle první věty nepostupuje.*

[22] Dle čl. 36 odst. 1 písm. b) nařízení Komise (ES) č. 1808/2001 ze dne 30. srpna 2001 o prováděcích pravidlech k nařízení Rady (ES) č. 338/97 o ochraně druhů volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin regulováním obchodu s nimi, *živí obratlovci, jiní než v zajetí narození a odchovaní ptáci, jsou označováni jedinečně číslovanými nepozměnitelnými mikročipovými transpondéry, které splňují normy ISO 11784:1996 (E) a 11785:1996 (E), nebo, pokud je příslušný výkonný orgán ubezpečen, že tuto metodu nelze používat vzhledem k fyzickým vlastnostem exempláře nebo druhu nebo vzhledem k přirozenému chování, které je pro takový exemplář nebo druh typické, označují se příslušné exempláře pomocí jedinečně číslovaných kroužků, pásků, visáček, tetování apod., nebo musí být identifikovatelní jakýmkoli jiným vhodným způsobem.*

[23] Z výše uvedených právních předpisů jasně vyplývá, že žalobce jako držitel papoušků podléhajících ochraně dle Úmluvy o mezinárodním obchodu ohroženými druhy volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin (CITES, vyhlášena pod č. 572/1992 Sb.) a předpisů Evropské unie, byl povinen na výzvu ČIŽP prokázat zákonný původ konkrétních jím držených exemplářů. Důkazní břemeno ohledně prokazování původu těchto exemplářů zákon výslovně ukládá žalobci jakožto jejich držiteli. Následkem neunesení tohoto důkazního břemene je zabavení exemplářů chráněných druhů. Stěžovatel se proto mylí, pokud se domnívá, že bylo povinností správních orgánů prokázat, že původ zadržených exemplářů papoušků druhu kakadu palmový nebyl legální. Nepochybně se přitom jedná o zákonné omezení práv vlastníků, na něž jsou kladeny zvýšené nároky ohledně evidence, označování a dokumentace jimi chovaných exemplářů chráněných živočichů. Takové omezení vlastnického práva a zásahy do něj jsou odůvodněny důležitým veřejným zájmem na ochraně vyhynutím ohrožených druhů živočichů prostřednictvím omezení, respektive zákazu obchodu s těmito chráněnými živočichy, v jehož důsledku jsou decimovány populace chráněných živočichů v jejich přirozeném prostředí (často v rozvojových zemích). Touto právní úpravou se Nejvyšší správní soud zabýval již ve svém rozsudku z 27. 9. 2007, č. j. 8 As 62/2006 - 97, č. 1443/2008 Sb. NSS, „Orel skalní“, a shledal ji legitimní. V tomto rozsudku Nejvyšší správní soud uvedl, že „[z]ákon pro tento

ptačí druh proto stanoví vysokou míru ochrany a je i ve veřejném zájmu tuto ochranu zachovávat. Z tohoto důvodu je také umožněno orgánům ochrany přírody kontrolovat chov a dispozice se zvláště chráněnými živočichy a za tím účelem mimo jiné vést evidenci jedinců v přímé péči člověka. Je třeba znovu zdůraznit, že prvotním účelem této zákonné úpravy je poskytování ochrany živočichům, a jsou proto také stanoveny přísné požadavky na zařazení konkrétního jedince do evidence.“ V posuzovaném případě se nejednalo o registraci exempláře chráněného druhu, nýbrž o jeho zabavení v důsledku neprokázání jeho zákonného původu, nicméně smysl obou zákonných institutů je stejný.

[24] Pokud by bylo na správním orgánu, aby prokázal, že zadržené exempláře nebyly získány v souladu s právními předpisy, znamenalo by to rezignaci na účinnou kontrolu chovu a dispozic s jedinci chráněných druhů. V praxi by totiž zpravidla bylo velmi obtížné až nemožné prokázat takový nelegální původ, pokud by se nepodařilo obchodníky přistihnout přímo při pašování exemplářů chráněných druhů. Pokud již se právnická či fyzická osoba rozhodne věnovat se chovu zvláště chráněných druhů živočichů, musí proto věnovat zvýšenou pozornost předpisům upravujícím na mezinárodní, evropské i národní úrovni jejich evidenci a kontrolu. Byť se tyto předpisy mohou zdát velmi přísné a formalistické, z výše uvedených důvodů je nelze považovat za samouúčelné. Intenzita zájmu na ochraně ohrožených druhů pak odůvodňuje i přísné postihy porušení povinností osob chovajících chráněné živočichy včetně možnosti zabavení jedinců, u nichž jejich držitel není schopen prokázat jejich původ v souladu s právními předpisy.

[25] Povinnost prokázání původu se pak nezbytně vztahuje k individualizovaným jedincům chráněného druhu. Individualizace exemplářů je zajištěna jejich nezaměnitelným a nesnímatelným označením v souladu s unijními a národními předpisy. V případě ptáků právní předpisy stanoví povinnost označení jedinců čipy (nepozměnitelnými mikročipovými transpondéry), ve výjimečných případech nezbytných z důvodu ochrany těchto jedinců (pokud by implantování čipu ohrozilo zdravotní stav exempláře) pak je možné označení nesnímatelnými kroužky s jedinečným kódem složeným z písmen a číslic. V daném případě tak správní orgány nemohly akceptovat k prokázání původu předmětných papoušků registrační listy, u nichž nebylo možné ověřit, zda se vztahují k zadrženým jedincům nebo k jiným jedincům. Stěžovatel proto původ papoušků registračními listy neprokázal. Výpověď stěžovatele jakožto hodnověrný důkaz původu papoušků nepostačuje (srov. výše citovaný rozsudek Nejvyššího správního soudu ve věci *Orel skalní*).

[26] Již z výše uvedeného vyplývá, že stěžovatelem uplatněné důvody pro obnovu řízení o zabavení papoušků nepostačovaly, neboť zjištění ohledně nemožnosti přesného určení stáří papoušků nemohlo nic změnit na závěru správních orgánů, že stěžovatel původ jedinců druhu kakadu palmový neprokázal. Na tom nic nemění ani to, že ČIŽP použila ve správním řízení posudek Agentury ochrany přírody a krajiny, který stáří papoušků určoval, a že v rozhodnutí ČIŽP byl použit argument stářím papoušků nekorespondujícím s registračními listy jako jeden z pěti důvodů, proč ČIŽP neakceptovala registrační listy jako důkaz původu papoušků. I kdyby byl totiž tento jeden z pěti důvodů vyvrácen, stále by důkaz zákonného původu konkrétních zajištěných jedinců absentoval, neboť stále existují (další) důvody nemožnosti akceptovat předložené registrační listy jako důkaz legálního původu. Výsledek správního řízení, tedy rozhodnutí o zabavení papoušků,

pokračování

nemohl být důvody uplatněnými stěžovatelem nijak ovlivněn. Proto nebyly v posuzovaném případě dány podmínky pro obnovu správního řízení, již se stěžovatel domáhal.

III.

Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

[27] Vzhledem k tomu, že všechny stěžovatelovy námitky byly shledány nedůvodnými, Nejvyšší správní soud konstatuje, že i kasační stížnost je nedůvodná a proto ji musí za podmínek vyplývajících z § 110 odst. 1 věty druhé s. ř. s. zamítnout.

[28] O nákladech pak Nejvyšší správní soud rozhodl v souladu s § 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s. Procesně úspěšnému žalovanému žádné náklady nad rámec jeho běžné činnosti nevznikly, stěžovatel pak úspěch ve věci neměl. Proto žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 24. července 2013

JUDr. Jiří Palla
předseda senátu